

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 94

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2010

Podmínky delegace podle § 131 odst. 4 správního řádu

Pokud nadřízený správní orgán zjistí, ačkoliv příslušný správní orgán nepostupoval podle § 14 odst. 4 správního řádu, že všechny úřední osoby příslušného podřízeného správního orgánu jsou ve smyslu § 14 odst. 1 nebo 5 správního řádu vyloučeny z řízení, pověří podle § 131 odst. 4 správního řádu k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán, jehož správní obvod sousedí se správním obvodem nezpůsobilého správního orgánu.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou týkající se podmínek pro delegaci podle § 131 odst. 4 správního řádu. Konkrétně se jedná o otázku, zda je k delegaci podle § 131 odst. 4 správního řádu nutné, aby příslušný správní orgán rozhodl kladně o námitce podjatosti směřující vůči úředním osobám nebo aby svoji podjatost deklarovaly úřední osoby (viz § 14 odst. 2 až 4 správního řádu), či zda k delegaci postačí, že si úsudek o podjatosti úředních osob příslušného správního orgánu učiní jeho nadřízený správní orgán.

Podle § 14 odst. 1 správního řádu je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla ovlivnit výsledek řízení, každá úřední osoba, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro který lze pochybovat o její nepodjatosti. Podle § 14 odst. 5 správního řádu je vyloučena též úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni. Správní řád tak stanoví podmínky vyloučení úřední osoby z provádění úkonů v rámci správního řízení.

Existenci takové podmínky, tedy důvody pro vyloučení úřední osoby z provádění úkonů v řízení, pak může namítat účastník řízení (viz § 14 odst. 2 správního řádu), nebo na ni

může upozornit sama úřední osoba svého představeného (viz § 14 odst. 3 správního řádu). Při zkoumání výše uvedené otázky je však nutné posoudit, zda se § 14 odst. 1 a 5 správního řádu uplatní samostatně, tedy bez ohledu na postup podle § 14 odst. 2 a 3 správního řádu či nikoliv.

Z dikce § 14 odst. 1 a 5 správního řádu („úřední osoba je vyloučena....“) by bylo možné dovodit, že se tato pravidla uplatní samostatně bez ohledu na to, zda účastník řízení podal námitku podjatosti či zda podjatost oznámila sama úřední osoba. Správní řád totiž stanoví, že úřední osoba je vyloučena z provádění úkonů v řízení, pokud existují důvody podjatosti, nikoliv pokud je podána námitka podjatosti, na základě které je podjatost úřední osoby konstatována, nebo pokud důvody podjatosti oznámí úřední osoba svému představenému a ten pověří prováděním úkonů v řízení jinou úřední osobu.

Při zkoumání výše uvedené otázky lze tedy vycházet z toho, že pro vyloučení úřední osoby z provádění úkonů v řízení není nutné podání námítky podjatosti nebo oznámení této úřední osoby. Z toho lze dovodit, že pokud nadřízený správní orgán zjistí, že všechny úřední osoby příslušného správního orgánu jsou ve smyslu § 14 odst. 1 nebo 5 správního řádu vyloučeny z řízení, pověří podle § 131 odst. 4 správního řádu k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán, jehož správní obvod sousedí se správním obvodem nezpůsobilého správního orgánu.¹ Takový výklad je v souladu s preventivním účelem § 14 odst. 1 a 5 správního řádu, neboť v opačném případě by nadřízený správní orgán musel případné vady rozhodnutí nebo jemu předcházejícího řízení odstranit až v rámci řízení o odvolání nebo v rámci přezkumného řízení.² Rovněž lze vycházet z toho, že § 131 odst. 4 správního řádu odkazuje obecně na § 14 správního řádu, nikoliv na postup podle § 14 odst. 4 správního řádu, a hovoří obecně o vyloučení všech úředních osob příslušného podřízeného správního orgánu.

¹ Nadřízený správní orgán v takovém případě věc odejme příslušnému podřízenému správnímu orgánu obdobně jako v případě delegace podle § 131 odst. 2 správního řádu, neboť nelze postupovat podle § 14 odst. 4 správního řádu.

² Příkladem může být rozhodování o povolení pokácení stromu, kdy žadatelem a jediným účastníkem řízení je obec, za kterou podává žádost starosta, který je rovněž jedinou v konkrétním případě podjatou úřední osobou obecního úřadu. V takovém případě je výše vyložený postup na místě, neboť náprava nezákonnosti rozhodnutí nebo jemu předcházejícího řízení nadřízeným správním orgánem může být realizována až pro realizaci vydaného povolení a zcela se tak minout účinkem.